

5. Миколайчук А. Б. Методичний підхід до прогнозування рівня фінансової безпеки держави в системі моніторингу / А. Б. Миколайчук // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 38. – С. 32.
6. Єрмошенко М. М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство: моногр. / М. М. Єрмошенко, К. С. Горячева. – К.: Національна академія управління, 2010. – 231 с.
7. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: Наказ Мінекономрозвитку України від 29.10.2013 № 1277. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=cfla6236-2e54-49b5-9d46-894a4bcd481>

Лисова Н. О., Курінна І. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ

Процвітання та економічний зріст передових країн у світі нерозривно поєднаний з розвитком науки та техніки, що супроводжується відповідним достатнім фінансуванням наукової сфери. Науково-технічна діяльність – наукова діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань для розв’язання технологічних, інженерних, економічних, соціальних та гуманітарних проблем, основними видами якої є прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки [1]. Структура фінансування науки повинна збалансовано поєднувати взаємодію всіх складових: фундаментальної науки, прикладних досліджень та розробки. Досвід розвинених країн визначає таке співвідношення між цими складовими, а саме: 15% – на фундаментальну науку, 25% – на прикладну науку, 60% – на розробки [7].

Фінансова підтримка держави має визначальний характер у розвитку наукової діяльності країни. В останні роки в Україні спостерігається зменшення частки державних вкладень в науково-технічну галузь, хоча 54 стаття Конституції визначає, що «Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв’язків України зі світовим співтовариством» [2]. Це означає, що дане питання не стоїть в списку пріоритетів держави, тому, на жаль, дана ситуація стримує становлення країни на шляху до сталого збалансованого інноваційного розвитку, оскільки вклад в науку – один з важливих аспектів розвитку інновацій в державі.

Основні джерела державного фінансування – це кошти бюджету (з державних та місцевих бюджетів) та кошти спеціальних позабюджетних фондів. Згідно українського законодавства, фінансування науки поділяється на базове та програмно-цільове [3]. Базове фінансування виділяє кошти в цілому на організаційне забезпечення наукової діяльності, враховуючи чисельність зайнятих, минулорічні обсяги видатків та надається на провідні дослідження головних для країни напрямків, визначених державними управліннями. Цей напрям також підтримує інфраструктурний розвиток науки, збереження наукових надбань та підготовку спеціалістів цієї галузі. Другий напрям (програмно-цільовий) здійснюється або за допомогою тендерних торгів, або виділяє кошти,

спираючись на управлінські розпорядження щодо конкретних проектів і виконується у рамках визначеної державної програми. Загалом програмно-цільовий напрям пов'язаний з науково-технічними програмами провідних досліджень, найважливішими прикладними розробками, виконання яких відбувається за замовленням держави та міжнародними проектами науково-технічного спрямування. Успішною є втілена ідея з державними грантами для наукових проектів, шляхом проведення конкурсів між ними, яка реалізується через діяльність спеціальних фондів (ДФФД і ДІФКУ). Ці фонди підтримують фундаментальні наукові дослідження у гуманітарній, природничій та технічній галузях, які проводяться на базі наукових установ, ВНЗ та науковими робітниками. Кошти ДФФД і ДІФКУ складаються з частки перерозподілених бюджетних коштів та благодійних внесків приватних осіб та підприємств [4].

Складність становили наслідки рішення Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» в 2000 році, який визначав обов'язкове здійснення тендерної процедури для науково-дослідних робіт. Сам процес виявився складним, що відповідно ускладнило державне фінансування цих робіт в результаті проведення конкурсу. І, хоча сам цей закон мав на меті повинна полегшити систему фінансування, на практиці його запровадження мало зворотній ефект. В 2008 році закон втратив чинність, тендерна система залишилася. Ще, як приклад, норма встановлена законодавством в 1991 році, яка говорить, що держава має забезпечувати фінансувати наукову та науково – технічну діяльність у розмірах не менше 1,7 % ВВП України з року прийняття ніколи не виконувалася [5].

Вирішальну роль в забезпеченні науково орієнтованого інвестування в Україні відіграє нормативно-правова база, яка потребує корекцій та більш вигідних та простіших умов для вкладення фінансів у наукові проекти та виконання встановлених умов самою державою.

Також необхідно скасувати податкові бар'єри при передачі коштів, програмного забезпечення, обладнання, матеріальних та нематеріальних активів науковим установам, вищим навчальним закладам для проведення наукових робіт, а саме відмінити порядок прирівнювання операцій з безоплатної передачі активів до операцій з їхньої реалізації, а також зберігання прав на податковий кредит з ПДВ у підприємств, якими було придбано такі активи і передано безоплатно для проведення наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. «Фінансування наукових досліджень в Україні та світі», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analytika/finansuvannya-naukovyh-doslidzhen-v-ukrayini-ta-sviti>
2. Конституція України, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» від 01.12.1998 № 284-14.
4. Речкіна К. Д. «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана «Державне фінансування наукової діяльності в Україні», стр. 148-149.
5. Закон України «Про науку та науково-технічну діяльність», від 13.12.1991 № 1977-ХІІ.

6. Економічний вимір конкурентоспроможності вищої освіти: монографія /Верхоглядова Н. І., Чередниченко О. М., Венгерова В. Ю., Іванникова Н. А., Т. В. Гринько. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005. – 172 с.
7. Тімар І. В. Концептуальні підходи до формування іміджу підприємств сфери послуг/ І. В.Тімар // Сучасні технології управління розвитком підприємств України: механізми, реалії, перспективи : колект. моногр. / за заг. ред. Т. В. Гринько. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2016. – С.318-328
8. Маліцький Б.А. Раціональне фінансування науки як передумова розбудови знаннєвого суспільства в Україні / Б. А.Маліцький, О. С.Попович, В. П.Соловйов. – К.: Фенікс, 2004. – 32 с.

Маслова Н. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Страхові організації, будучи одним з важливих структурних елементів кредитно-фінансової системи країни, відіграють в економіці роль стабілізатора, який сприяє розвитку підприємництва. Страхуючи будь-які ризики в ринковій економіці, страховий бізнес стає найменш ризикованим з усіх видів діяльності. Одне з головних умов роботи страхового ринку: страховики повинні діяти в рамках законодавства і чітко згідно укладених з клієнтами договірних відносин.

Незважаючи на те, що про підсумки 2018 року говорити ще зарано, можна судити про те, що третій рік поспіль страховий ринок України, як і весь небанківський ринок, показує стабільне зростання (табл. 1) [3].

Таблиця 1. Динаміка страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам – резидентам, за 9 місяців 2016-2018 рр.

Види страхування	9 міс. 2016	9 міс. 2017	9 міс. 2018	Абсолют. відхіл. (+/-), млн грн		Темпи приросту страхових премій, %	
				9 міс. 2017/ 9 міс. 2016	9 міс. 2018/ 9 міс. 2017	9 міс. 2017/ 9 міс. 2016	9 міс. 2018/ 9 міс. 2017
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка»)	6 358,60	7 143,70	8 713,20	785,10	1 569,50	12,3	22
Страхування життя	1 985,20	2 021,70	2 741,10	36,50	719,40	1,8	35,6
Медичне страхування	1 758,60	2 025,50	2 451,20	266,90	425,70	15,2	21,0
Інші види страхування	9 486,00	9 600,00	11483,00	114,00	1 883,00	1,2	19,6
Всього	19588,40	20 790,90	25388,50	1202,5	4 597,60	6,1	22,1

За підсумками 9-ти місяців 2018 року загальні чисті премії зросли на 22% та склали 25,3 млрд грн, чисті страхові виплати зросли на 18,3% до 8,4 млрд грн. Як